

Karpiński, Rafał

"Ze studiów nad synodami polskimi", Walenty Wójcik, Lublin 1982 : [recenzja]

Przegląd Historyczny 74/2, 399

1983

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych, tworzonej przez Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został opracowany do udostępnienia w Internecie dzięki wsparciu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach dofinansowania działalności upowszechniającej naukę.

nującego (syn, brat, wuj itd. króla) później, od początku XIII w. ulega standaryzacji, a krąg osób mogących jej używać wyraźnie się zacieśnia.

Praca jest zaopatrzona w obfitą bibliografię literatury przedmiotu.

W. F.

Walenty Wójcik, *Ze studiów nad synodami polskimi*, Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, „Rozprawy Wydziału Teologiczno-Kanonicznego” 62, Wydawnictwo Towarzystwa Naukowego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 1982, s. 249.

Jest to zbiór siedmiu artykułów, które z wyjątkiem jednego były już wcześniej publikowane. Ów pierwodruk to otwierający tom szkic pt. „Prace przygotowawcze do wydania synodyku polskiego”, w którym zanalizowano prace historyków dotyczące synodów polskich, szczególnie wysiłek prof. Jakuba Sawickiego nad serią „Concilia Poloniae”. Z pozostałych artykułów cztery: o „prawach parafialnych” w ustawodawstwie synodów do 1564 r., o prawie celibatu w polskim średniowieczu, o aprobachie przez Kongregację Soboru statutów warszawskiego synodu prowincjonalnego z 1643 r. i o prawie zwyczajowym w ustawodawstwie synodalnym po I wojnie ogłosiły „Roczniki Teologiczno-Kanoniczne” (respective z 1957, 1958, 1974 i 1968), zaś dwa: „Zwyczaj synodów w świetle relacji biskupów polskich »ad limina« do XX wieku” i „Synody polskie w latach 1918—1968 na tle rozwoju ustawodawstwa synodalnego w Polsce” drukowały się uprzednio w „Prawie Kanonicznym” (r. 1970 i 1976).

Zebrano w ten sposób rozproszony dorobek zasłużonego kanonisty ks. biskupa Walentego Wójcika, który swymi badaniami obejmuje całą przeszłość a także teraźniejszość Kościoła polskiego. Książka ta pokazuje ile jest jeszcze pracy przed historykami synodów polskich. Dwa artykuły dotyczące średniowiecza (najwcześniej zresztą napisane) pokazują, że w tej dziedzinie za sprawą prof. Jerzego Kłoczowskiego i skupionego wokół niego środowiska historycznego na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim dokonał się najwzrostszy postęp.

Wydawnictwo Towarzystwa Naukowego KUL przyzwyczyło nas do starannejszej korekty niż prezentuje to przedstawiona książka.

R. K.

Desertion and Land Colonisation in the Nordic Countries c. 1300—1600. Comparative Report from The Scandinavian Research Project on Deserted Farms and Villages by Svend Gissel, Eino Jutikkala, Eva Österberg, Jørn Sandnes, Björn Teitsson, Almquist & Wiksell International, Stockholm 1981, s. 304.

Jedenasty tom prac stanowiących wyniki ogólnoskandynawskiego przedsięwzięcia badawczego — studiów nad pustkami od XIII aż w głąb XVII stulecia — stanowi prezentację metod i wstępnych wyników wobec czytelników pozaskandynawskich oraz pierwszą próbę syntezy. Dziesięć tomów wydanych między 1972 a 1980 były to studia regionalne, z wyjątkiem pierwszego, który przedstawiał stan wiedzy o pustkach i kolonizacji wewnętrznej poszczególnych krajów.

Novum omawianego tomu stanowi zasada, iż każde zagadnienie omawiane jest łącznie dla wszystkich krajów skandynawskich, od Finlandii po Islandię, choć autorzy artykułów są jednocześnie koordynatorami — przez analogię do naszych programów międzyresortowych itp. — badań w poszczególnych krajach.